

УДК 621.91

¹П.Д. Кривий, канд. техн. наук, доц., ¹В.Р. Кобельник, канд. техн. наук, доц.,
²Ревіцький І.І.

¹ Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

² Волочиський машинобудівний завод АТ “Мотор Січ”, Україна

МЕТОДИКА ОПТИМІЗАЦІЇ ШВИДКОСТІ РІЗАННЯ ПРИ ТОЧІННІ В ІМОВІРНІСНОМУ АСПЕКТІ

**P.D. Kryvyy, Ph. D., Assoc. Prof., V.R. Kobelnyk, Ph. D., Assoc. Prof., I. Revitskyy
OPTIMIZATION TECHNIQUE OF TURNING CUTTING SPEED PROBABILITIC
ASPECT**

Проаналізовано існуючі методики визначення оптимальної швидкості різання при точінні — V_{opt} [3, 5 – 7 та інші].

Встановлено, що значення V_{opt} , отримані за різними літературними джерелами і нормативами, мають суттєві розбіжності, а також при визначенні оптимальної швидкості різання не врахована кривина оброблюваної поверхні.

Відзначено, що в роботі [3] запропонований метод визначення V_{opt} за коефіцієнтом подовжнього укорочення стружки K . Проте, як показано в роботі [1] критерій K не є достатньою оцінкою ступеня пластичного деформування стружки.

У зв'язку з цим задача визначення V_{opt} , особливо при обробленні важкооброблюваних корозійностійких, жароміцних та титанових сплавів, які широко використовуються у авіації, не має однозначного розв'язку. Тому створення методики визначення V_{opt} за критерієм інтенсивності деформацій e_i , який функціонально пов'язаний з інтенсивністю напружень, з врахуванням стохастичності процесу різання є актуальною задачею.

Суть запропонованої методики у наступному. При постійних елементах режиму різання (глибині — t і подачі — S), геометричних параметрах різця і кривині оброблюваної поверхні та змінній швидкості різання V здійснюють процес точіння. При кожному заданому значенні швидкості різання відбирають зразки стружки і утворюють з них вибірку величиною N . За методом Резенберга О.М. визначають для кожного елемента з вибірки коефіцієнт подовжнього укорочення стружки K .

Використавши отриману формулу

$$e_{ij} = \frac{1}{\sqrt{3}} \left(\frac{K_j^2 - 2 \cdot K_j \cdot \sin \gamma + 1}{K_j \cdot \cos \gamma} \right),$$

де γ — передній кут різця, $j = (1, 2, 3 \dots N)$ — порядкові номери коефіцієнтів подовжнього укорочення стружки у вибірці, отримують статистичні ряди значень інтенсивності напружень. Визначають вибіркові середні значення і дисперсії. За критерієм Греббса перевіряють однорідність значень e_{ij} у вибірках. За критеріями Колмогорова і Пірсона підтверджують нормальність розподілу значень e_{ij} у кожній із вибірок.

Маючи вибіркові середні значення e_{ij} та дисперсії розсіювання $D(e_{ij})$, визначають вибіркові мінімальні та максимальні значення e_{ij} , а за формулами — відповідно $e_{ij \min}$ і $e_{ij \max}$,

$$e_{ij \min} = \bar{e}_{ij} - 3\sqrt{D(e_{ij})}, \quad e_{ij \max} = \bar{e}_{ij} + 3\sqrt{D(e_{ij})}.$$

В координатах e_{ij} — V будують графіки залежностей: $\overline{e_{ij}} = \varphi(V)$, $\overline{e_{imin}} = \varphi_1(V)$, $\overline{e_{ijmax}} = \varphi_2(V)$. Апроксимують отримані криві одним із відомих методів, наприклад, поліномом n -го степеня або тригонометричним рядом Фур'є. Взавши другі похідні

$$\frac{d^2 e_{ij}}{dV^2}, \frac{d^2 e_{imax}}{dV^2}, \frac{d^2 e_{imin}}{dV^2}$$

і порівнявши їх до нуля визначають, відповідно за середнім, мінімальним і максимальними значеннями інтенсивності деформації, на відповідних кривих точки перегину. За даними [5] точка перегину на кривій $e_{ij}=\varphi(V)$ відповідає оптимальному значенню швидкості різання при заданих t і S та геометричних параметрах різця. Для забезпечення надійності та ефективності процесу різання за оптимальну швидкість різання рекомендовано приймати швидкість різання, яка відповідає точці перегину функції $\overline{a_{smin}} = \varphi_1(V)$.

Література

1. Берлинер Е.М. Расчет деформации срезаемого металла//Известия вузов / Е.М. Берлинер, - М.: Машиностроение, 1977. – 146 – 151 с.
2. Бобров В.Ф. Основы теории резания металлов / В.Ф. Бобров, – М.: Машиностроение, 1975. – 344 с.
3. Виноградов А.А. Определение оптимальной скорости резания по коэффициенту усадки стружки / А.А. Виноградов // Станки и инструменты, – 1991. – №7. – С. 32 – 33.
4. Грановский Г.И. Обработка результатов экспериментальных исследований резания металлов / Г.И. Грановский, – М.: Машиностроение, 1982. – 112 с.
5. А.с. 1234050 СССР, МКИ В 23 В 1/00. Способ определения оптимальной скорости резания твердосплавным инструментом / Н.В. Талантов, Е.Ф. Уткин, М.Е. Дудкин, А.А. Липатов (СССР). – №3825279/25-08; заявл. 18.12.1984; опубл. 30.05.1986, Бюл. №20.
6. А.с. 614892 СССР, МКИ В 23 В 1/00. Способ определения оптимальной скорости резания / А.А. Виноградов (СССР). – №2426854/25-08; заявл. 25.10.1976; опубл. 15.07.1978, Бюл. №26.